

PREVOD

REGULATIVA KOMISIJE (EU) 2023/2832 od 13. decembra 2023. godine

o primjeni čl. 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na *de minimis* pomoć koja se dodjeljuje privrednim društvima koja pružaju usluge od opšteg ekonomskog interesa

(Tekst značajan za EEP)

EVROPSKA KOMISIJA,

Uzimajući u obzir Ugovor o funkcionisanju Evropske unije, a posebno njegov član 108 stav 4, uzimajući u obzir Regulativu Savjeta (EU) 2015/1588 od 13. jula 2015. godine o primjeni čl. 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na određene kategorije horizontalne državne pomoći¹, a posebno njen član 2 stav 1, nakon konsultacija sa Savjetodavnim odborom za državnu pomoć, s obzirom da:

- (1) Državno finansiranje koje ispunjava kriterijume navedene u članu 107 stav 1 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije predstavlja državnu pomoć i mora se prijaviti Komisiji u skladu sa članom 108 stav 3 Ugovora. Međutim, u skladu sa članom 109 Ugovora, Savjet može odrediti određene kategorije pomoći koje su izuzete od ove obaveze prijavljivanja. U skladu sa članom 108 stav 4 Ugovora, Komisija može donijeti propise koji se odnose na te kategorije državne pomoći. U Regulativi (EU) 2015/1588 Savjet je odlučio, u skladu sa članom 109 Ugovora, da *de minimis* pomoć (tj. pomoć dodijeljena istom privrednom društvu za određeni vremenski period koji ne prelazi određeni fiksni iznos) može biti jedna od tih kategorija. Na osnovu toga se smatra da *de minimis* pomoć ne ispunjava sve kriterijume utvrđene članom 107 stav 1 Ugovora i stoga ne podliježe postupku prijave.
- (2) Komisija je u brojnim odlukama razjasnila pojam pomoći u smislu člana 107 stav 1 Ugovora. Komisija je takođe iznijela svoju politiku u pogledu gornje granice *de minimis* pomoći ispod koje se može smatrati da se član 107 stav 1 Ugovora ne primjenjuje.
- (3) Iskustvo Komisije u primjeni pravila o državnoj pomoći dodijeljenoj privrednim društvima koja pružaju usluge od opšteg ekonomskog interesa u smislu člana 106 stav 2 Ugovora, pokazalo je da se gornja granica do koje se može smatrati da prednosti dodijeljene takvim privrednim društvima ne utiču na trgovinu između država članica i ne narušavaju odnosno ne prijete da će narušiti konkurenciju, može u nekim slučajevima razlikovati od opšte gornje granice *de minimis* pomoći utvrđene Regulativom Komisije (EU) 2023/2831². U svakom slučaju, bar neke od ovih prednosti vjerovatno predstavljaju kompenzaciju za dodatne troškove povezane sa pružanjem usluga od opšteg ekonomskog interesa. Pored toga, mnoge djelatnosti koje se kvalifikuju kao usluge od opšteg ekonomskog interesa, imaju ograničeni teritorijalni obim. U skladu sa članom 2 stav 2 Regulative Komisije (EU) broj 360/2012³, smatra se da pomoć dodijeljena privrednim društvima koja pružaju usluge od opšteg ekonomskog interesa ne utiče na trgovinu između država članica i ne narušava odnosno ne prijete da naruši tržišnu konkurenciju pod uslovom da ukupan iznos pomoći koja se dodjeljuje za pružanje usluga od opšteg ekonomskog interesa ne prelazi 500 000 EUR tokom bilo kog perioda od tri fiskalne godine.

¹ SL L 248, 24.9.2015, str. 1.

² Regulativa Komisije (EU) 2023/2831 od 13. decembra 2023. godine o primjeni čl. 107 i 108 Ugovora o funkcioniranju Evropske unije na *de minimis* pomoć (SL L, 2023/2831, 15.12.2023., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2831/oj>).

³ Regulativa Komisije (EU) br. 360/2012 od 25. aprila 2012. godine o primjeni čl. 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na *de minimis* pomoć dodjeljenu privrednim društvima koja pružaju usluge od opšteg ekonomskog interesa (SL L 114, 26.4.2012., str. 8.).

- (4) Uzimajući u obzir iskustva stečena u primjeni Regulative (EU) br. 360/2012, prikladno je prilagoditi pravila o *de minimis* pomoći za usluge od opšteg ekonomskog interesa u skladu sa određenim prilagođavanjima unijetim u opštu *de minimis* Regulativu tj. Regulativu (EU) 2023/2831, kako bi se obezbijedila konzistentnost, uzimajući istovremeno u obzir specifične karakteristike usluga od opšteg ekonomskog interesa.
- (5) Takođe, prikladno je povećati gornju granicu *de minimis* pomoći za usluge od opšteg ekonomskog interesa koju može primiti jedno privredno drštvo po državi članici, tokom bilo kog trogodišnjeg perioda na 750 000 EUR. Ova gornja granica održava inflaciju koja se pojavila od stupanja na snagu Regulative (EU) br. 360/2012 i procjenjena kretanja tokom perioda važenja ove Regulative. Ova gornja granica je neophodna kako bi se osiguralo da se za svaku mjeru obuhvaćenu ovom Regulativom, može smatrati da ne utiče na trgovinu između država članica i da ne narušava odnosno ne prijeti da će narušiti konkurenciju.
- (6) Državnu pomoć koju je dodijelila država članica treba uzeti u obzir čak i kada je u potpunosti ili djelimično finansirana sredstvima poreklom iz Unije, a pod kontrolom su te države članice. Ne bi trebalo da bude moguće, da se mjere pomoći koje prelaze gornju granicu *de minimis* pomoći mogu razdvojiti na manje djelove kako bi se ti djelovi obuhvatili područjem primjene ove Regulative.
- (7) Za potrebe pravila o konkurenciji utvrđenih Ugovorom, privredno društvo je svaki subjekt, bilo da je riječ o fizičkom ili pravnom licu, koje obavlja privrednu djelatnost, bez obzira na njegov pravni status i način finansiranja⁴. Sud pravde Evropske Unije pojasnio je da se subjekt „koji posjeduje kontrolni udio u kompaniji“ i koji „stvarno vrši tu kontrolu tako što se direktno ili indirektno uključuje u njeno upravljanje“ mora smatrati da učestvuje u privrednoj djelatnosti tog društva. Dakle, takav subjekt se mora smatrati privrednim društvom u smislu člana 107 stav 1 Ugovora⁵. Sud pravde je odlučio da svi subjekti koji su pod kontrolom (na pravnoj ili de facto osnovi) od strane istog subjekta, treba posmatrati kao jedno privredno društvo⁶.
- (8) Radi pravne sigurnosti, a u cilju smanjenja administrativnog opterećenja, ova Regulativa treba da obezbijedi jasnu i sveobuhvatnu listu kriterijuma za određivanje slučajeva u kojima dva ili više preduzeća u istoj državi članici treba smatrati kao jedno privredno društvo. Komisija je među utvrđenim kriterijumima za definisanje „povezanih preduzeća“ u okviru definicije „malih ili srednjih preduzeća“ (MSP) u preporuci Komisije 2003/361/EC⁷ i u Prilogu I prema Regulativi Komisije (EU) br. 651/2014⁸ odabrala one koji su prikladni za potrebe ove Regulative. Kriterijumi bi trebalo da se primjenjuju, s obzirom na područje primjene ove Regulative, kako za MSP tako i za velika privredna društva i trebalo bi da obezbijede da se grupa povezanih preduzeća smatra jednim istim preduzećem u svrhu primjene pravila *de minimis*. Međutim, kako je prepoznato u članu 14 Ugovora, usluge od opšteg ekonomskog interesa zauzimaju posebno mjesto među zajedničkim vrijednostima Unije i imaju posebnu ulogu u promovisanju društvene i teritorijalne kohezije. Usluge od opšteg ekonomskog interesa treba što potpunije da zadovolje potrebe korisnika, a države članice treba da budu u mogućnosti da zadovolje te potrebe na najprikladniji način, uzimajući u obzir specifičnost svake države članice, posebno kada je riječ o pružanju socijalnih usluga. Zbog toga preduzeća koja pružaju usluge od opšteg ekonomskog interesa i koja nisu međusobno povezana, osim činjenice da svako od njih ima direktnu vezu sa istim javnim organom ili organima odnosno istim neprofitnim subjektom ili subjektima, ne bi trebalo smatrati povezanim preduzećima. Stoga treba uzeti u obzir specifičnu situaciju preduzeća koja kontroliše

⁴ Presuda Suda pravde od 10. januara 2006.godine, *Ministarstvo ekonomije i finansija protiv Cassa di Risparmio di Firenze i dr.*, C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, t. 107.

⁵ Ibid, tačke 112 i 113.

⁶ Presuda Suda pravde od 13. juna 2002. godine, *Holandija/Komisije*, C-382/99, ECLI:EU:C:2002:363.

⁷ Preporuka Komisije 2003/361/EC od 6.maja 2003. godine o definiciji mikro,malih i srednjih preduzeća (SL L 124, 20.05.2003., str.36).

⁸ Regulativa Komisije (EU) br.651/2014 od 17.juna 2014. godine o proglašavanju određenih kategorija pomoći usklađenih sa unurašnjim tržištem u primjeni čl.107 i 108 Ugovora (SL L 187, 26.06.2014, str.1).

isti javni organ ili organi, odnosno isti neprofitni subjekt ili subjekti, gdje preduzeća mogu imati nezavisno pravo odlučivanja.

- (9) Ova Regulativa treba da se primjenjuje samo na pomoć dodijeljenu za pružanje usluga od opšteg ekonomskog interesa. Stoga bi trebalo privrednom društvu, korisniku pomoći, pismeno ili u elektronskoj formi povjeriti uslugu od opšteg interesa za koju se pomoć dodjeljuje. Iako bi akt o povjeravanju trebalo da informiše privredno društvo o usluzi od opšteg ekonomskog interesa za koju se dodjeljuje pomoć, on ne mora nužno da sadrži sve detaljne informacije kako je utvrđeno u članu 4 Odluke Komisije 2012/21/EU⁹.
- (10) S obzirom na posebna pravila koja važe u sektorima primarne proizvodnje (posebno primarna proizvodnja poljoprivrednih proizvoda i primarna proizvodnja proizvoda ribarstva i akvakulture), s obzirom da se privrednim društvima u tim sektorima rijetko povjerava pružanje usluga od opšteg ekonomskog interesa i s obzirom na rizik da bi iznosi pomoći koji su ispod gornje granice utvrđene ovom Regulativom, ipak mogli ispunjavati kriterijume definisane u članu 107 stav 1 Ugovora, ova Regulativa ne bi trebalo da se primjenjuje na te sektore.
- (11) S obzirom na sličnosti između prerade i prometa poljoprivrednih i nepoljoprivrednih proizvoda, ova Regulativa treba da se primjenjuje na preradu i promet poljoprivrednih proizvoda, ako su određeni uslovi ispunjeni. Aktivnosti koje se obavljaju na poljoprivrednim gazdinstvima, neophodne za pripremu proizvoda za prvu prodaju (npr. žetva; rezanje i vršidba žita; ili pakovanje jaja) ili prvu prodaju preprodavcima ili prerađivačima, ne treba smatrati preradom i prometom u tom pogledu, pa se ova Regulativa stoga ne bi trebala primjenjivati na ove aktivnosti.
- (12) Isto tako, s obzirom na prirodu djelatnosti u preradi i prometu proizvoda ribarstva i akvakulture, te sličnosti između ovih aktivnosti i drugih aktivnosti prerade i prometa, ova Regulativa treba da se primjenjuje na privredna društva koja se bave preradom i prometom proizvoda ribarstva i akvakulture ako su ispunjeni određeni uslovi. Ni aktivnosti na poljoprivrednim gazdinstvima, ni aktivnosti na brodu neophodne za pripremu životinja ili biljaka za prvu prodaju (uključujući rezanje, filtriranje ili zamrzavanje), niti prva prodaja preprodavcima ili prerađivačima ne treba da se smatra preradom ili prometom u tom pogledu, pa se s toga, ova Regulativa ne odnosi na te aktivnosti.
- (13) Sud pravde Evropske unije odredio je da su, nakon što Unija donese propise o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta u datom sektoru poljoprivrede, države članice dužne da se uzdrže od preduzimanja bilo kakvih mjera koje bi je mogle narušiti ili stvoriti izuzetke od toga¹⁰. Iz tog razloga ova Regulativa ne bi trebalo da se primjenjuje na pomoć za iznose utvrđen na osnovu cijena ili količina proizvoda kupljenih ili stavljenih u promet u sektoru poljoprivrede. Takođe, Regulativa ne bi trebalo da se primjenjuje na pomoć u vezi sa obavezom dijeljenja pomoći sa primarnim poljoprivrednim proizvođačima. Ovi principi se takođe primjenjuju na sektor ribarstva i akvakulture.
- (14) Ova Regulativa ne bi trebalo da se primjenjuje na izvozu pomoć ili pomoć koja je uslovljena korišćenjem domaćih roba ili usluga u odnosu na uvozne. Konkretno, ne bi trebalo da se primjenjuje na pomoć kojima se finansira uspostavljanje i rad distributivne mreže u drugim državama članicama ili trećim zemljama. Sud pravde Evropske Unije je odlučio da Regulativa komisije (EC) br.1998/2006¹¹ "ne isključuje svaku pomoć koja bi mogla da utiče na izvoz, već samo one pomoći, koje po svom obliku imaju direktnu svrhu da pomognu u promovisanju prodaje u

⁹ Odluka Komisije 2012/21/EU od 20. decembra 2011. godine o primjeni člana 106 stav 2 Ugovora o funkcionisanju Evropske Unije na državnu pomoć u vidu kompenzacije za javne usluge određenim privrednim društvima kojima je povjereno obavljanje usluga od opšteg ekonomskog interesa (SL L 7, 11.01.2012, str.3).

¹⁰ Presuda Suda pravde od 12. Decembra 2022. godine, *Francuska protiv Komisije*, C-456/00, ECLI:EU:C:2002:753, stav 31.

¹¹ Regulativa Komisije (EC) br.1998/2006 od 15.decembra 2006. godine, o primjeni čl. 87 i 88 Ugovora o *de minimis* pomoći (SL L 379, 28.12.2006, str.5).

drugoj državi“ i da „pomoć ulaganju, pod uslovom da njen oblik i iznos nisu ni na koji način uslovljeni količinom izvezenih proizvoda, ne spada u „pomoć za djelatnosti usmjerene ka izvozu“ u smislu člana 1 stav 1 tačka (d) Regulative (EC) br.1998/2006 i stoga ne pripada području primjene te odredbe, čak i ako tako podržane investicije omogućavaju razvoj proizvoda namijenjenih izvozu“¹². Pomoć za pokrivanje troškova učešća na sajmovima, troškove istraživanja ili konsultantskih usluga potrebnih za lansiranje novog ili postojećeg proizvoda na novo tržište u drugoj državi članici ili trećoj zemlji, generalno ne predstavljaju izvoznu pomoć.

- (15) Trogodišnji period koji se uzima u obzir za potrebe ove Regulative trebalo bi ocjenjivati periodično. Pri svakoj novoj dodjeli *de minimis* pomoći, potrebno je uzeti u obzir ukupan iznos *de minimis* pomoći dodjeljenih u prethodne tri godine.
- (16) Ako privredno društvo posluje u jednom od sektora koji su isključeni iz područja primjene ove Regulative, a djeluje i u drugim sektorima ili obavlja druge djelatnosti, ova Regulativa bi trebalo da se primjenjuje i na te druge sektore ili djelatnosti, pod uslovom da predmetna država članica osigura odgovarajućim sredstvima, kao što je razdvajanje djelatnosti ili razdvajanje računa, da djelatnosti u isključenim sektorima ne ostvaruju korist od *de minimis* pomoći. Isti princip treba primjenjivati kada privredno društvo djeluje u sektoru na koji se primjenjuju niže gornje granice *de minimis* pomoći. Ako privredna društva ne mogu da obezbijede da aktivnosti u sektorima, na koje se primjenjuju niže gornje granice *de minimis* pomoći, ostvaruju korist od *de minimis* pomoći samo do tih nižih gornjih granica, onda na sve djelatnosti privrednog društva treba da primjenjivati najnižu gornju granicu.
- (17) Trebalo bi utvrditi pravila kako bi se osiguralo da nije moguće zaobići maksimalne intezitete pomoći utvrđene u relevantnim propisima o državnoj pomoći ili odlukama Komisije o državnoj pomoći. Takođe bi trebalo uspostaviti i jasna pravila o kumulaciji.
- (18) Ova Regulativa ne isključuje mogućnost da se neka mjera ne smatra državnom pomoći u smislu člana 107 stav 1 Ugovora, na osnovu razloga koji nisu navedeni u ovoj Regulativi, na primjer, kada je mjera u skladu sa principom operatora tržišne ekonomije ili ako mjera ne uključuje transfer državnih sredstava. Konkretno, finansiranje Unije kojim centralno upravlja Komisija, a koje nije direktno ili indirektno pod kontrolom države članice, ne predstavlja državnu pomoć i ne bi trebalo da se uzima u obzir pri utvrđivanju da li je prekoračena gornja granica propisana ovom Regulativom.
- (19) Ova Regulativa ne obuhvata sve situacije u kojima neka mjera ne može imati nikakav uticaj na trgovinu između država članica i ne može narušiti ili prijetiti da naruši tržišnu konkurenciju. Mogu postojati situacije u kojima korisnik isporučuje robu ili usluge na ograničenom području (na primjer u ostrvskom regionu ili najudaljenijem regionu) unutar države članice i da je malo vjerovatno da će taj korisnik privući kupce iz drugih zemalja država članica i da se nije moglo predvidjeti da će ta mjera imati više od marginalnog efekta na uslove za prekogranično ulaganje ili osnivanje. Takve mjere treba procijeniti od slučaja do slučaja.
- (20) Ova Regulativa ne bi trebalo da utiče na primjenu Regulative (EU) 2023/2831 na privredna društva koja pružaju usluge od opšteg ekonomskog interesa. Države članice trebale bi imati slobodu da se po pitanju pomoći koja se dodjeljuje za pružanje usluga od opšteg ekonomskog interesa oslanjaju na ovu Regulativu ili na Regulativu (EU) 2023/2831.
- (21) Sud pravde je u svojoj presudi u predmetu *Altmark*¹³ utvrdio niz uslova koji moraju biti ispunjeni kako kompenzacija za pružanje usluga od opšteg ekonomskog interesa ne bi predstavljala državnu

¹² Presuda Suda pravde 28.februara 2018. godine, *ZPT AD protiv Narodnog sabora Republike Bugarske i drugi*, C-518/16, ECLI:EU:C:2018:126, st. 55 i 56.

¹³ Presuda Suda pravde od 24. jula 2003. godine, *Altmark Trans GmbH i Regierungspräsidium Magdeburg/Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, i Oberbundesanwalt beim Bundesverwaltungsgericht*, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415, stavovi 88 do 93.

pomoć. Tim uslovima se obezbjeđuje da kompenzacija koja je ograničena na neto troškove, koji imaju efikasna privredna društva prilikom pružanja usluga od opšteg ekonomskog interesa, ne predstavlja državnu pomoć u smislu člana 107 stav 1 Ugovora. Ako ti uslovi nisu ispunjeni, kompenzacija predstavlja državnu pomoć koja se može proglasiti usklađenom na osnovu važećih pravila Unije. Kako bi se izbjeglo da se ova Regulativa primjenjuje s ciljem zaobilaženja uslova utvrđenih u presudi *Altmark*, i kako bi se izbjegao uticaj na trgovinu zbog kumulacije *de minimis* pomoći koja se dodjeljuje u skladu sa ovom Regulativom sa drugim kompenzacijama za istu uslugu od opšteg ekonomskog interesa, *de minimis* pomoć prema ovoj Regulativi ne bi trebalo da se kumulira sa bilo kojom drugom kompenzacijom za iste usluge, bez obzira da li ona predstavlja državnu pomoć u skladu sa presudom u predmetu *Altmark* ili usklađenu državnu pomoć u skladu sa Odlukom 2012/21/EU ili u skladu sa Saopštenjem Komisije o okviru Evropske Unije za državnu pomoć u obliku kompenzacije za javne usluge¹⁴.

- (22) Radi transparentnosti, ravnopravnosti i efikasnog praćenja, ova Regulativa bi trebalo da se primjenjuje samo na *de minimis* pomoć za koju je moguće unaprijed (*ex ante*) izračunati precizan bruto ekvivalent pomoći bez potrebe da se vrši procjena rizika („transparentna *de minimis* pomoć“). Takav precizan obračun može se, na primjer, izvršiti za bespovratna sredstva, subvencije kamatne stope, ograničene poreske olakšice ili druge instrumente u okviru kojih je određena gornja granica kojom se osigurava da se ne prekorači odgovarajuća gornja granica. Određivanje gornje granice znači da sve dok tačan iznos pomoći nije poznat, država članica mora da pretpostavi da je iznos pomoći jednak gornjoj granici za mjere kako bi se osiguralo da nekoliko mjera pomoći koje se zajedno preduzimaju ne prelaze gornju granicu utvrđenu u ovoj Regulativi i da se primjenjuju pravila o kumulaciji.
- (23) Radi transparentnosti, ravnopravnosti i pravilne primjene gornje granice *de minimis* pomoći, sve države članice treba da primjenjuju istu metodu za obračun ukupnog iznosa dodijeljene pomoći. Da bi se olakšao obračun, iznosi pomoći koji nisu u obliku gotovinskih bespovratnih sredstava, treba izraziti u njihovom bruto ekvivalentu pomoći. Pri izračunavanju bruto ekvivalenta pomoći za transparentne vrste pomoći, koje nisu bespovratna sredstva i pomoći koje se isplaćuju u više rata, moraju se koristiti tržišne kamatne stope koje su važeće u trenutku dodjele ove pomoći. Da bi se olakšala jedinstvena, transparentna i jednostavna primjena pravila za državnu pomoć, tržišne kamatne stope za potrebe ove Regulative treba da budu referentne kamatne stope utvrđene u skladu sa Saopštenjem Komisije o reviziji metode za određivanje referentnih i diskontnih kamatnih stopa¹⁵.
- (24) Pomoć u obliku zajmova, uključujući *de minimis* pomoć za finansiranje rizika u obliku zajmova, treba smatrati transparentnom *de minimis* pomoći ako se bruto ekvivalent pomoći obračunava na osnovu tržišnih kamatnih stopa koje su važeće u trenutku dodjele pomoći. Da bi se pojednostavio tretman malih kratkoročnih zajmova, neophodno je postaviti jasno pravilo koje je lako primijeniti i koje uzima u obzir i iznos zajma i njegovo trajanje. Zajmovi koji su obezbijeđeni kolateralom koji pokriva najmanje 50% njihovog iznosa i koji ne prelazi 3 750 000 EUR i rok trajanja od 5 godina ili 1 875 000 EUR i trajanje od 10 godina, mogu se smatrati da imaju bruto ekvivalent pomoći koji ne prelazi gornju granicu *de minimis* pomoći. Navedeno se zasniva na iskustvu Komisije i odražava inflaciju koja je nastupila od stupanja na snagu Regulative (EU) br. 360/2012 i procijenjeni razvoj inflacije tokom perioda primjene ove Regulative. S obzirom na poteškoće u određivanju bruto ekvivalenta bespovratnih sredstava za pomoć dodijeljenu privrednim društvima koja možda neće biti u mogućnosti da otplate zajam (na primjer, zato što je privredno društvo predmet kolektivnog stečajnog postupka ili zato što ispunjava kriterijume nacionalnog prava za pokretanje kolektivnog

¹⁴ Saopštenje Komisije – Okvir Evropske Unije za državnu pomoć u obliku kompenzacije za javne usluge (2011) (SL C 8, od 11. 1 2012., str.15).

¹⁵ Saopštenje Komisije o reviziji metode za određivanje reference i diskontne stope (SL C 14, 19.01.2008.,str.6).

stečajnog postupka na zahtjev svojih povjerilaca), ovo pravilo ne bi trebalo da se primjenjuje na takva privredna društva.

- (25) Pomoć koja se sastoji od dokapitalizacija, ne bi trebalo smatrati transparentnom de minimis pomoći, osim u slučajevima kada ukupan iznos javne dokapitalizacije ne prelazi gornju granicu de minimis pomoći. Pomoć koja se sastoji od mjera finansiranja rizika u obliku vlasničkih ili kvazivlasničkih ulaganja, kako je navedeno u novim Smjernicama za finansiranje rizika¹⁶, ne bi trebalo smatrati transparentnom de minimis pomoći, osim ako predmetna mjera obezbjeđuje kapital koji ne prelazi gornju granicu de minimis pomoći.
- (26) Pomoć u obliku garancija, uključujući de minimis pomoć za finansiranje rizika u obliku garancija, treba smatrati transparentnim ako se bruto ekvivalent pomoći izračunava na osnovu minimalnih premija utvrđenih u obavještenju Komisije za predmetnu vrstu privrednog društva¹⁷. Ova Regulativa bi trebalo da utvrdi jasna pravila koja uzimaju u obzir iznos zajma za koji se izdaje garancija i njegovo trajanje. Postavljanje jasnih pravila trebalo bi da pomogne u pojednostavljivanju postupka sa kratkoročnim garancijama koje obezbjeđuju do 80% relativno malog zajma, pri čemu gubitke srazmjerno i na isti način snose zajmodavac i jemac, a neto prihod od naplate zajma iz garancija koje je obezbjedio zajmoprimac srazmjerno smanjuju gubitke koje snose zajmodavac i jemac. Ovo pravilo ne bi trebalo da se primjenjuje na garancije za odgovarajuće nekreditne transakcije, kao što su garancije za kapitalne transakcije. Na osnovu iskustva Komisije i s obzirom na inflaciju koja je nastala nakon stupanja na snagu Regulative Komisije (EU) br. 360/2012 i procijenjenog kretanja inflacije tokom perioda važenja ove Regulative, trebalo bi smatrati da garancija ima bruto ekvivalent pomoći koja ne prelazi gornju granicu za de minimis pomoć, kada: (i) garancija ne prelazi 80% zajma; (ii) garantni iznos ne prelazi 5 625 000 EUR; i (iii) trajanje garancije ne prelazi pet godina. Isto važi kada: (i) garancija ne prelazi 80% zajma; (ii) garantni iznos ne prelazi 2 813 036 EUR; (iii) trajanje garancije ne prelazi deset godina.
- (27) Pored toga, države članice mogu za obračunavanje bruto ekvivalenta pomoći garancijama koristiti metodologiju koja je prijavljena Komisiji, u skladu sa nekim drugim Regulativama Komisije iz oblasti državne pomoći koja se primjenjivala u tom trenutku i koju Komisija smatra usklađenom sa Obavještenjem o garancijama¹⁸ ili bilo kojim drugim naknadnim obavještenjem. Države članice to mogu učiniti samo ako se usvojena metodologija izričito odnosi na vrstu garancije i vrstu transakcije koja je dovela do nje kao dio primjene ove Regulative.
- (28) Nakon što dobije obavještenje od države članice, Komisija bi trebala da provjeri da li mjera koja se ne sastoji od bespovratnih sredstava, zajma, garancija, dokapitalizacije ili mjera za finansiranje rizika u obliku vlasničkih ili kvazi-vlasničkih ulaganja, ograničenih poreskih olakšica, ili drugih instrumenata koji predviđaju ograničenje, dovodi do bruto ekvivalenta pomoći koji ne prelazi gornju granicu *de minimis* i stoga bi mogla biti uključena u područje primjene ove Regulative.
- (29) Komisija je dužna da obezbjedi da se pravila o državnoj pomoći poštuju i da su u skladu sa principom lojalne saradnje utvrđenim u članu 4 stav 3 Ugovora o Evropskoj uniji. Države članice bi trebalo da olakšaju ispunjenje ovoga zadatka tako što će uspostaviti neophodne instrumente kako bi osigurale da ukupan iznos de minimis pomoći, dodjeljen jednom privrednom društvu za pružanje usluga od opšteg ekonomskog interesa, prema pravilu de minimis, ne prelazi ukupno dozvoljenu gornju granicu. Države članice bi trebalo da prate dodjeljenu pomoć kako bi osigurale da se gornja granica, utvrđena ovom Regulativom, ne prekorači i da se pošuju pravila o kumulaciji.

¹⁶ Saopštenje Komisije – Smjernice o državnoj pomoći za podsticanje ulaganja za finansiranje rizika (SL C 508, 16.12.2021., str.1).

¹⁷ Na primjer, Obavještenje Komisije o primjeni čl. 87 i 88 Ugovora o EZ na državnu pomoć u obliku garancija (SL C 155, 20.06.2008., str.10).

¹⁸ Obavještenje Komisije o primjeni čl. 87 i 88 Ugovora EZ na državnu pomoć u obliku garancija (SL C 155, 20.06.2008., str.10).

Kako bi ispunile ovu obavezu, države članice bi trebalo da dostave potpune informacije o dodijeljenoj de minimis pomoći u centralnom registru na nacionalnom nivou ili nivou Unije, najkasnije do 01. januara 2026. godine, i provjere da li svaka nova dodjela pomoći ne prelazi gornju granicu utvrđenu ovom Regulativom. Centralni registar će pomoći da se smanji administrativno opterećenje za privredna društva. Prema ovoj Regulativi, privredna društva više neće biti u obavezi da prate i prijavljuju sve druge primljene de minimis pomoći nakon što će centralni registar obuhvatati podatke za period od tri godine. Za potrebe ove Regulative, kontrola usklađenosti sa gornjom granicom utvrđenom u ovoj Regulativi će se u principu se zasnivati na informacijama iz centralnog registra.

- (30) Svaka država članica može uspostaviti nacionalni centralni registar. Postojeći nacionalni centralni registri koji ispunjavaju uslove propisane ovom Regulativom mogu nastaviti da se koriste. Komisija će uspostaviti centralni registar na nivou Unije koji države članice mogu da upotrebljavaju od 01. januara 2026.
- (31) S obzirom na to da administrativno opterećenje i regulatorne prepreke predstavljaju problem većini MSP-a i da Komisija nastoji da smanji opterećenje koje proizilazi iz zahtjeva za izvještavanje ¹⁹ za 25%, svaki centralni registar trebalo bi uspostaviti na način da se smanji administrativno opterećenje. Dobre administrativne prakse, kao što su one navedene u Regulativi o jedinstvenoj digitalnoj platformi ²⁰, mogu se koristiti kao reference za uspostavljanje i rad centralnog registra na nivou Unije i nacionalnih centralnih registara.
- (32) Pravila o transparentnosti imaju za cilj da osiguraju bolju usklađenost, veću odgovornost, uzajamnu provjeru i na kraju efikasniju javnu potrošnju. Objavljivanje imena korisnika pomoći u centralnom registru služi legitimnom interesu u transparentnom pružanju informacija javnosti o korišćenju sredstava država članica. Time se ne ulazi neopravdano u pravo korisnika na zaštitu njihovih ličnih podataka sve dok je objava ličnih podataka u centralnom registru u skladu sa pravilima Unije o zaštiti podataka²¹. Države članice trebale bi da imaju mogućnost pseudominimizacije određenih unosa kada je to neophodno radi usklađivanja sa pravila Unije o zaštiti podataka.
- (33) Ovom Regulativom treba da se utvrdi skup uslova prema kojima se za svaku mjeru u okviru ove Regulative može smatrati da nema nikakvog uticaja na trgovinu između država članica i da ne narušava ili prijeti narušavanjem konkurencije. Iz tog razloga, ova Regulativa trebalo bi da se primjenjuje i na pomoć dodjeljenu prije njenog stupanja na snagu ako su ispunjeni svi uslovi navedeni u njoj. Slično tome, pomoć koja je u skladu s kriterijumima iz Regulative (EU) br. 360/2012 odobrena između 29. aprila 2014. godine i 31. decembra 2023. godine, treba smatrati izuzetim od obaveze obavještanja prema članu 108 stav 3 Ugovora.
- (34) Uzimajući u obzir učestalost kojom je generalno potrebno revidirati politiku državnih pomoći, period primjene ove Regulative trebalo bi ograničiti. Ova Regulativa zamjenjuje Regulativu (EZ) br.360/2012 po njenom prestanku važenja.

¹⁹ Saopštenje Komisije Evropskom parlamentu, Savjetu, Evropskom ekonomskom i socijalnom komitetu i Komitetu regiona, „Paket pomoći za MSP-a, COM (2023) 535 final.

²⁰ Regulativa (EU) 2018/1724 Evropskog parlamenta i Savjeta od 02. oktobra 2018. godine o uspostavljanju jedinstvene digitalne platforme za obezbjeđivanje pristupa informacijama, procedurama i pomoći i usluge rješavanja problema i izmjene i dopune Regulative (EU) br. 1024/2012 (SL L 295, 21.11.2018. str. 1).

²¹ Regulativa (EU) 2016/679 Evropskog parlamenta i Savjeta od 27. aprila 2016. godine o zaštiti fizičkih lica u vezi sa obradom ličnih podataka i u vezi sa slobodnim kretanjem takvih podataka, i stavljanju van snage Direktive 95/46/EZ (Opšta regulativa o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2018., str.1); Regulativa (EU) 2018/1725 Evropskog parlamenta i Savjeta od 23. oktobra 2018. godine o zaštiti fizičkih lica u pogledu obrade ličnih podataka od strane institucija, organa, kancelarija i agencija Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka, i stavljanju van snage Regulative (EC) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EC (SL L 295, 21.11.2018., str. 39).

- (35) Ako period primjene ove Regulative istekne bez produženja, države članice trebalo bi da imaju period prilagođavanja od šest mjeseci *de minimis* pomoć obuhvaćenu ovom Regulativom,

DONIJELA JE OVU REGULATIVU:

Član 1

Područje primjene

1. Ova Regulativa se primjenjuje na pomoć koja se dodjeljuje privrednim društvima koja pružaju usluge od opšteg ekonomskog interesa u svim sektorima, osim na:
 - (a) pomoć koja je dodijeljena privrednim društvima koja se bave primarnom proizvodnjom proizvoda ribarstva i akvakulture;
 - (b) pomoć koja je dodijeljena privrednim društvima koja se bave preradom i prometom proizvoda ribarstva i akvakulture, gdje je iznos pomoći utvrđen na osnovu cijene ili količine proizvoda kupljenih ili stavljenih na tržište;
 - (c) pomoć koja je dodijeljena privrednim društvima koja se bave primarnom proizvodnjom poljoprivrednih proizvoda;
 - (d) pomoć koja je dodijeljena privrednim društvima koja se bave preradom i prometom poljoprivrednih proizvoda, u jednom od sljedećih slučajeva:
 - (i) ako se iznos pomoći utvrđuje na osnovu cijene ili količine takvih proizvoda koji se kupuju od primarnih proizvođača ili plasiraju na tržište od strane zainteresovanih preduzeća;
 - (ii) ako je pomoć uslovljena obavezom da se djelimično ili u potpunosti prenese na primarne proizvođače;
 - (e) pomoći za djelatnosti usmjerene ka izvozu u treće zemlje ili države članice, odnosno pomoći koje su direktno povezane sa izvezenim količinama, sa uspostavljanjem i funkcionisanjem distributivne mreže ili sa drugim tekućim troškovima povezanim sa izvoznom djelatnošću;
 - (f) pomoći koje su uslovljene upotrebom domaćih dobara i usluga umjesto uvoznih dobara i usluga.
2. Ako privredno društvo djeluje u sektorima navedenim u stavu 1 tačke (a), (b), (c) ili (d), i u jednom ili više sektora ili obavlja druge djelatnosti koje su obuhvaćene područjem primjene ove Regulative, ova Regulativa će se primjenjivati na pomoć dodijeljenu tim sektorima ili djelatnostima, pod uslovom da predmetna država članica osigura, na odgovarajući način, kao što je razdvajanje djelatnosti ili razdvajanje računa, da djelatnosti u sektorima koji su isključeni iz područja primjene ove Regulative ne ostvaruju korist od *de minimis* pomoći dodijeljene u skladu sa ovom Regulativom.

Član 2

Definicija

1. Za potrebe ove Regulative primjenjuju se sledeće definicije:
 - (a) „poljoprivredni proizvodi” označavaju proizvode navedene u Prilogu I Ugovora, osim proizvoda ribarstva i akvakulture koji spadaju u područje primjene Regulative (EU) br.1379/2013 Evropskog parlamenta i Savjet²²;
 - (b) „primarna poljoprivredna proizvodnja” označava proizvodnju plodova zemlje i stočnih proizvoda, navedenih u Prilogu I Ugovora, bez obavljanja bilo kakvih dodatnih radnji kojima bi se promjenila priroda tih proizvoda;

²² Regulativa (EU) br. 1379/2013 Evropskog parlamenta i Savjeta od 11. decembra 2013. godine o zajedničkoj organizaciji tržišta proizvoda ribarstva i akvakulture, kojom se mijenjaju i dopunjuju Regulative Savjeta (EC) br. 1184/2006 i (EC) br. 1224/2009 i stavlja van snage Regulative Savjeta (EC) br.104/2000 (SL L 354, 28.12.2013., str.1).

- (c) „prerada poljoprivrednih proizvoda“ označava svaku operaciju na poljoprivrednom proizvodu od kojeg se takođe dobija poljoprivredni proizvod, osim aktivnosti na poljoprivrednim gazdinstvima neophodne za pripremu životinjskog ili biljnog proizvoda za njegovu prvu prodaju;
 - (d) „promet poljoprivrednih proizvoda“ označava držanje ili izlaganje poljoprivrednog proizvoda u svrhu prodaje, ponude za prodaju, isporuku ili bilo koji drugi način stavljanja na tržište, osim prve prodaje od strane primarnog proizvođača preprodavca ili prerađivača, kao i sve pripremne aktivnosti proizvoda za takvu prvu prodaju; prodaja od strane primarnog proizvođača krajnjim potrošačima smatra se prometom poljoprivrednih proizvoda ako se odvija u posebnim prostorijama namjenjenim za ovu svrhu;
 - (e) „proizvodi ribarstva i akvakulture“ označavaju proizvode definisane u članu 5 tačke (a) i (b) Regulative (EU) br. 1379/2013;
 - (f) „primarna proizvodnja proizvoda ribarstva i akvakulture“ označava sve aktivnosti koje se odnose na ribolov, uzgoj ili uzgoj vodenih organizama, kao i aktivnosti na poljoprivrednim gazdinstvima ili na brodu, neophodne za pripremu životinja ili biljaka za prvu prodaju, uključujući rezanje, filtriranje ili zamrzavanje, i prva prodaja preprodavcima ili prerađivačima;
 - (g) „prerada i promet proizvoda ribarstva i akvakulture“ označava sve aktivnosti, uključujući rukovanje, obradu i preradu, koje se obavljaju nakon iskrčavanja ili sakupljanja u slučaju akvakulture i čiji je rezultat prerađen proizvod, kao i njegova distribucija;
 - (h) „neprofitni subjekt“ označava subjekta čija je osnovna svrha obavljanje društvenih zadataka, koji reinvestira svu ostvarenu dobit i koji se pretežno bavi nekomercijalnim djelatnostima, bez obzira na njegov pravni status (osnovan u skladu sa javnim ili privatnim pravom) ili način finansiranja. Ako taj subjekt obavlja i komercijalne djelatnosti, onda mora osigurati da se finansiranje, troškovi i prihodi od tih komercijalnih djelatnosti obračunavaju odvojeno od nekomercijalnih djelatnosti.
2. Za potrebe ove Regulative, pojam „jedno privredno društvo“ označava sva preduzeća koja imaju najmanje jedan od sljedećih međusobnih odnosa:
- (a) jedno preduzeće ima većinu glasačkih prava akcionara ili članova u drugom preduzeću;
 - (b) jedno preduzeće ima pravo da imenuje ili razriješi većinu članova upravnog, upravljačkog ili nadzornog organa drugog preduzeća;
 - (c) jedno preduzeće ima pravo da vrši dominantan uticaj nad drugim preduzećem na osnovu ugovora zaključenog sa tim preduzećem ili u skladu sa odredbama njegovog osnivačkog akta ili statuta;
 - (d) jedno preduzeće, koje je akcionar ili član u drugom preduzeću, samostalno kontroliše, u skladu sa sporazumom sa ostalim akcionarima ili članovima tog preduzeća, većinu prava glasa akcionara ili članova u tom preduzeću.

Preduzeća koja imaju bilo koji od odnosa navedenih u tačkama od (a) do (d), preko jednog ili više drugih preduzeća, takođe se smatraju jednim privrednim društvom. Međutim, preduzeća koja pružaju usluge od opšteg ekonomskog interesa i koja nisu u međudobnom odnosu, osim činjenice da svako od njih ima direktnu vezu sa istim javnim organom ili organima, ili sa istim neprofitnim subjektom ili subjektima, neće se tretirati kao jedinstveno privredno društvo za potrebe ove Regulative.

Član 3

De minimis pomoći

1. Ako mjere pomoći dodjeljene privrednim društvima za pružanje usluga od opšteg ekonomskog interesa ispunjavaju uslove propisane ovom Regulativom, smatra se da ne ispunjavaju sve kriterijume navedene u članu 107 stav 1 od Ugovora, pa se samim tim izuzimaju od obaveze prijavljivanja iz člana 108 stava 3 Ugovora.

2. Ukupan iznos *de minimis* pomoći koja se po državi članici dodjeljuje jednom privrednom društvu koje pruža usluge od opšteg ekonomskog interesa ne smije da prelazi 750 000 EUR tokom bilo kojeg perioda od tri fiskalne godine.
3. *De minimis* pomoć smatra se dodjeljenom u trenutku kada privredno društvo, u skladu sa odgovarajućim nacionalnim pravnim poretkom stekne zakonsko pravo na primanje pomoći, nezavisno od datuma isplate *de minimis* pomoći privrednom društvu.
4. Gornja granica utvrđena u stavu 2 primjenjuje se bez obzira na oblik *de minimis* pomoći ili na cilj koji se namjerava postići, kao i nezavisno od toga finansira li se pomoć koju dodjeljuje država članica u potpunosti ili djelimično iz sredstava koja su porijeklom iz Unije.
5. Za potrebe gornje granice utvrđene u stavu 2, pomoć se izražava kao bespovratna novčana sredstva. Svi iznosi koji se primjenjuju moraju biti u bruto iznosima tj. iznosi prije bilo kakvog odbitka poreza ili drugih dažbina. Ako se pomoć ne dodjeljuje u obliku bespovratnih sredstava, iznos pomoći jednak je bruto ekvivalentu pomoći.
6. Pomoć koja se isplaćuje u više rata, diskontuje se na vrijednost pomoći u trenutku njene dodjele. Kamatna stopa koja se primjenjuje pri diskontovanju je diskontna kamatna stopa koja se primjenjuje u trenutku dodjele.
7. Ako bi se dodjelom nove *de minimis* pomoći za usluge od opšteg ekonomskog interesa mogla preći odgovarajuća gornja granica iz stava 2, ta nova pomoć ne može imati koristi od ove Regulative.
8. U slučaju spajanja ili preuzimanja, pri utvrđivanju prelazi li se odgovarajuća gornja granica utvrđena u stavu 2, bilo kojom novom *de minimis* pomoći koja se dodjeljuje novom privrednom društvu ili privrednom društvu koje preuzima drugo privredno društvo, u obzir se uzimaju sve prethodne *de minimis* pomoći dodjeljene bilo kome od privrednih društava uključenih u postupak spajanja. *De minimis* pomoći koje su zakonito dodjeljene prije spajanja ili preuzimanja i dalje ostaju zakonite.
9. Ako se jedno privredno društvo podijeli na dva ili više posebnih privrednih društava, *de minimis* pomoć dodijeljena prije podjele, dodjeljuje se privrednom društvu koje je od nje ostvario korist, što je načelno privredno društvo koje je preuzelo djelatnosti za koje je korišćena *de minimis* pomoć. Ako takva raspodjela nije moguća, *de minimis* pomoć dodjeljuje se srazmjerno, na osnovu knjigovodstvene vrijednosti vlasničkog kapitala novih privrednih društava na datum stupanja na snagu podjele.

Član 4

Obračun bruto ekvivalenta pomoći

1. Ova Regiativa se primjenjuje samo na pomoć za koju je moguće prethodno tačno izračunati bruto ekvivalent pomoći (ex ante) bez potrebe za sprovođenjem procjene rizika („transparentna de minimis pomoć“).
2. Pomoć koja se sastoji od bespovratnih sredstava ili subvencionisanih kamatnih stopa smatra se transparentnom *de minimis* pomoći.
3. Pomoći koje se sastoje od zajmova smatra se transparentnom *de minimis* pomoći:
 - (a) korisnik nije predmet kolektivnog stečajnog postupka, niti ispunjava kriterijume za pokretanje kolektivnog stečajnog postupka na zahtjev svojih povjerilaca, u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom. U slučaju velikih privrednih društava, korisnik je u poziciji koja odgovara barem kreditnom rejtingu „B-“; i/ili
 - (b) ako je zajam osiguran kolateralom koji pokriva najmanje 50% zajma i zajam iznosi 3 750 000 EUR u periodu od pet godina ili 1 850 000 EUR u periodu od deset godina; ako je zajam manji od ovih iznosa ili je odobren na period kraći od pet odnosno deset godina, bruto ekvivalent

- pomoći tog zajma izračunava se kao srazmjerni dio odgovarajuće gornje granice utvrđene u članu 3 stav 2 ove Regulative; ili
- (c) bruto ekvivalent pomoći se izračunava na osnovu referentne stope koja se primjenjuje u trenutku dodjele pomoći.
4. Pomoć sadržana u dokapitalizacijama smatra se transparentnim *de minimis* pomoći samo ako ukupan iznos javne dokapitalizacije ne prelazi gornju granicu utvrđenu članom 3 stavom 2.
 5. Pomoći koje se sastoje od mjera rizičnog finansiranja u obliku vlasničkog ili kvazi vlasničkog ulaganja, smatraju se transparentnom *de minimis* pomoći samo ako kapital dat jednom privrednom društvu ne prelazi gornju granicu utvrđenu u članu 3 stav 2.
 6. Pomoći koje se sastoje od garancija smatraće se transparentnom *de minimis* pomoći:
 - (a) korisnik nije predmet kolektivnog stečajnog postupka, niti ispunjava kriterijume za pokretanje kolektivnog stečajnog postupka na zahtjev svojih povjerilaca, u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom. U slučaju velikih privrednih društava, korisnik je u poziciji koja odgovara barem kreditnom rejtingu „B-“; i/ili
 - (b) garancija ni u jednom trenutku ne prelazi 80% predmetnog zajma, gubitke snose srazmjerno i na isti način zajmodavac i jemac, neto naplaćeni iznosi dobijeni naplatom zajma iz garancije koju je dao zajmoprimac srazmjerno smanjuju gubitke koje snose zajmodavac i jemac, i to ako je garantovani iznos 5 625 000 EUR i trajanje garancije pet godina ili ako je garantovani iznos 2 813 036 EUR i trajanje garancije deset godina; ako je garantovani iznos manji od ovih iznosa ili je garancija obezbijeđena na period kraći od pet godina odnosno deset godina, bruto ekvivalent pomoći te garancije se obračunava kao srazmjerni dio odgovarajuće gornje granice utvrđene članom 3 stav 2; ili
 - (c) se bruto ekvivalent pomoći izračunava na osnovu minimalne premije osiguranja navedenih u obavještenju Komisije; ili
 - (d) prije implementacije,
 - (i) ako je metodologija upotrijebljena za obračunavanje bruto ekvivalenta pomoći garancije prijavljena Komisiji na osnovu neke druge Regulative Komisije iz područja državne pomoći koja se primjenjivala u tom trenutku i koju je Komisija prihvatila kao usklađenu sa Obavještenjem o garanciji ili bilo kojim drugim naknadnim Obavještenjem; i
 - (ii) ako se ta metodologija isključivo odnosi na vrstu garancije i vrstu osnovne transakcije koje su obuhvaćene područjem primjene ove Regulative.
 7. Pomoć koja se sastoji od drugih instrumenata smatra se transportnom *de minimis* pomoći ako je u okviru određenog instrumenta određena gornja granica kojom se osigurava da se ne pređe gornja granica utvrđena članom 3 stav 2 ove Regulative.

Član 5

Kumulacija

1. *De minimis* pomoć, dodjeljena u skladu sa ovom Regulativom, može se kumulirati sa *de minimis* pomoći dodjeljenom u skladu sa drugim *de minimis* regulativama²³.
2. *De minimis* pomoć dodijeljena u skladu sa ovom Regulativom ne može se kumulirati ni sa kakvom drugom kompenzacijom za istu uslugu od opšteg ekonomskog interesa, bez obzira da li ona predstavlja državnu pomoć ili ne.

²³ Regulativa Komisije (EU) br. 1408/2013 od 18. Decembra 2013. godine o primjeni čl. 107 i 108 Ugovora o funkcionisanu Evropske unije na *de minimis* pomoć u sektoru poljoprivrede (SL L 352, 24.12.2013., str.9). i (EU) br.717/2014 od 27. juna 2014.godine o primjeni čl. 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na *de minimis* pomoć u sektoru ribarstva i akvakulture (SL L 190, 26.06.2014., str. 45) i Regulativa (EU) 2023/2831.

3. De minimis pomoć dodijeljena u skladu sa ovom Regulativom neće se kumulirati sa državnom pomoći u odnosu na iste opravdane troškove ili sa državnom pomoći za istu mjeru rizičnog finansiranja ako bi takva kumulacija prelazila najveći relevantni intenzitet pomoći ili iznos pomoći koji je za svaki pojedinačni slučaj utvrđen Regulativom o grupnom izuzeću ili odlukom Komisije. De minimis pomoć koja nije dodijeljena za određene opravdane troškove ili se ne može pripisati takvim troškovima, može se kumulirati sa drugom državnom pomoći dodjeljenom na osnovu Regulative o grupnom izuzeću ili odlukom Komisije.

Član 6

Praćenje i izvještavanje

1. Države članice će od 01. januara 2026. godine obezbjediti da se informacije o dodijeljenoj *de minimis* pomoći za usluge od opšteg ekonomskog interesa registruju u centralnom registru na nacionalnom nivou ili na nivou Unije. Informacije u centralnom registru sadrže podatke o korisniku, iznos pomoći, datum dodjele, podatke o davaocu pomoći, instrument pomoći i relevantni sektor na osnovu statističke klasifikacije privrednih djelatnosti u Uniji („NACE klasifikacija“). Centralni registar će biti uspostavljen na način da javnosti omogući jednostavan pristup informacijama uz obezbjeđivanje usklađenosti sa pravilima Unije o zaštiti podataka, uključujući pseudonimizaciju određenih unosa kada je to potrebno.
2. Države članice će registrovati informacije iz stava 1 u centralnom registru za de minimis pomoći koju dodjeljuje bilo koji organ u predmetnoj državi članici u roku od 20 radnih dana od dodjele pomoći. Države članice će preduzeti odgovarajuće mjere da obezbijede tačnost podataka sadržanih u centralnom registru.
3. Države članice će voditi evidenciju o registrovanim informacijama o *de minimis* pomoći 10 godina od datuma kada je pomoć dodijeljena.
4. Država članica će odobriti novu *de minimis* pomoć u skladu sa ovom Regulativom tek nakon što utvrdi da se novom *de minimis* pomoći neće povećati ukupan iznos *de minimis* pomoći koju je to privredno društvo primilo na nivo iznad gornje granice utvrđene u članu 3 stav 2 ove Regulative i da su ispunjeni svi uslovi propisani ovom Regulativom.
5. Države članice koje koriste centralni registar na nacionalnom nivou, dostavljaju Komisiji do 30. juna svake godine zbirne podatke o dodijeljenoj *de minimis* pomoći za prethodnu godinu. Zbirni podaci sadrže broj korisnika, ukupan iznos dodijeljene *de minimis* pomoći i ukupan iznos *de minimis* pomoći dodijeljene po sektorima (koristeći „NACE klasifikaciju“). Prvo dostavljanje podataka se odnosi na *de minimis* pomoć dodijeljenu od 01. januara do 31. decembra 2026. godine. Države članice mogu da podnose izvještaj Komisiji za ranije periode kada su zbirni podaci dostupni.
6. Predmetna država članica će, na pisani zahtjev Komisije, u roku od 20 ranih dana ili u dužem roku koji je naveden u tom zahtjevu, Komisiji dostaviti sve informacije koje Komisija smatra neophodnim kako bi ocijenila da li su ispunjeni uslovi iz ove Regulative, a posebno ukupan iznos *de minimis* pomoći koje je bilo koje privredno društvo primilo na osnovu ove Regulative ili drugih propisa o de minimis pomoći.

Član 7

Prelazne odredbe

1. Ova Regulativa se primjenjuje na pomoć koja se dodjeljuje prije njenog stupanja na snagu ako pomoć ispunjava sve uslove propisane ovom Regulativom.
2. Svaka individualna *de minimis* pomoć koja je dodijeljena između 29. aprila 2012. godine i 31. decembra 2023. godine i koja ispunjava uslove navedene u Regulativi (EU) br. 360/2012 smatra se

da ne ispunjava sve kriterijume iz člana 107 stav 1 Ugovora, pa se samim tim izuzima od obaveze prijavljivanja u skladu sa članom 108 stav 3 Ugovora.

3. Nakon isteka perioda važenja ove Regulative, svaka *de minimis* pomoć koja ispunjava uslove ove Regulative može se zakonito odobravati još šest mjeseci.
4. Dok se centralni registar ne uspostavi i obuhvati period od tri godine, država članica koja namjerava da dodijeli *de minimis* pomoć privrednom društvu u skladu sa ovom Regulativom, obavještava privredno društvo u pisanoj ili elektronskoj formi o iznosu pomoći izraženoj u bruto ekvivalentu pomoći i njenom *de minimis* karakteru pozivajući se direktno na ovu Regulativu. Ako se *de minimis* pomoć, u skladu sa ovom Regulativom, dodjeljuje različitim privrednim društvima na osnovu šeme pomoći i ako se u okviru te šeme individualna pomoć dodjeljuje privrednim društvima u različitim iznosima, predmetna država članica može odlučiti da svoju obavezu ispuni tako što će privredno društvo obavijestiti o maksimalnom iznosu pomoći koji će se dodijeliti u okviru te šeme. U ovim slučajevima, fiksni iznos će se koristiti za utvrđivanje da li je ispoštovana gornja granica iz člana 3 stav 2 ove Regulative. Prije dodjele pomoći, država članica od predmetnog privrednog društva mora dobiti izjavu, u pisanoj ili elektronskoj formi, o svakoj drugoj *de minimis* pomoći primljenoj tokom bilo kojeg trogodišnjeg perioda na koju se primjenjuje ova Regulativa ili drugi propisi o *de minimis* pomoći.

Član 8

Stupanje na snagu i period primjene

Ova Regulativa stupa na snagu 01.januara 2024. godine.

Primjenjivaće se do 31.decembra 2030. godine.

Ova Regulativa je obavezujuća u cijelini i direktno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sačinjeno u Briselu, 13.decembra 2023. godine.